

ISSN 1993-1743

інформаційно-аналітичний бюлетень

РАДІОЛОГІЧНИЙ ВІСНИК

1-2 (66-67) 2018

РАДІОЛОГІЧНИЙ ВІСНИК

У номері:

Реєстраційне свідоцтво
КВ №18685-7485ПР від
"31" січня 2012 р.

Співвидавці

Асоціація радіологів
України
Всеукраїнська асоціація
рентгенологів
Національна медична
академія після-
дипломної освіти
імені П.Л. Шупика
Харківська медична
академія післядипломної
освіти
Інформаційно-видавниче
об'єднання "Медицина
України"

Адреса редакції

02222, Київ-222, а/с192
"Радіологічний вісник"

Підготовка до друку: ТОВ "ВІЦ" Медицина України"

Адреса видавництва:
02094, вул. Попудренко, 34
тел./факс (044) 503-04-39.
E-mail: uarctmrt@mail.ru

Редакція не завжди поділяє
погляди авторів.
Рукописи не повертаються.
За достовірність інформації та
зміст рекламних публікацій не-
суть відповідальність автори
статей та рекламодавці.
Всі права захищені. Передрук
матеріалів проводиться
тільки зі згоди видавців.

**Зміст номеру затвердже-
но на засіданні вченої
ради НМАПО
(Протокол №3 от
14.03.2018)**

Навчання радіологів має бути постійним	2
У світі радіології / В мире радиологии	
VII з'їзд Українського товариства радіаційних онкологів за участю міжнародних фахівців Іванкова В.С.	3
VI з'їзд Українського товариства фахівців з ядерної медицини Солодяникова О.І.	5
Осінні радіологічні ювілейні заходи Шармазанова О.П., Коваленко Ю.М.	6
Створено Українську асоціацію медичних фізиків (УАМФ) Зелінський Р.М.	9
Томосинтез в Україні стає доступнішим Коваленко Ю.М.	10
От малодозовой рентгенографии к малодозовому томосинтезу Мирошниченко С.И., Невгасимый А.А., Коваленко Ю.Н.	12
Радіаційна медицина / Радиационная медицина	
Влияние отдаленных эффектов ионизирующего облучения на темп старения и жизнеспособность человека (Хиросима и Нагасаки, Чернобыль и Фукусима). Лекция Ахаладзе Н.Г., Мечев Д.С., Авраменко А.И., Романенко Л.В.	16
Майстер-клас із ретроспективного формування та аналізу інтегрованих структурно-функціональних томографічних зображень у діагностиці пухлин головного мозку Коваль С.С., Макеев С.С., Щербіна О.В., Новікова Т.Г.	21
Особливості організації та влаштування кабінету комп'ютерної томографії Кобрин В.С.	25
Вітання / Поздравления	
Главному редактору інформаційно-аналітичного бюлетеня «Радіологічний вісник» професору Мечеву Д.С. – 75 лет!	30
Співчуття / Соболезнования	
Пам'яті Славнова Валентина Миколайовича (1924-2018)	32
Матеріали Конгресу / Материалы Конгресса	
Тези 6-го Національного конгресу з міжнародною участю «Радіологія в Україні», Київ, 28-30 березня 2018 року	34
Ассоциация радиологов Украины поддерживает план действий Европейского общества радиологии «EuroSafe Imaging Call For Action»	109
Плани навчальних курсів для радіологів на 2018 рік	31, 110
Мрії здійснюються – мріємо про Європейський конгрес радіологів – 2019!	111
Радіологічні видання	8, 11, 15, 29, 33

Міокардіосцинтиграфія дозволяє оцінити поширеність постінфарктних змін.

ЗАСТОСУВАННЯ КОНУСНО-ПРОМЕНЕВОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ ПРИ ОРТОДОНТИЧНОМУ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ЗІ СКЛАДНИМИ КЛІНІЧНИМИ ВИПАДКАМИ

Бабкіна Т.М., Сторожчук Ю.О.

Кафедра променевої діагностики НМАПО імені П.Л. Шупика, Київ

Вступ. Останніми роками конусно-променева комп'ютерна томографія (КПКТ) стала одним з основних методів рентгенодіагностики при ортодонтичному лікуванні пацієнтів. Дана методика дозволяє аналізувати та оцінювати істинні розміри анатомічних структур щелепно-лицевої ділянки, отримувати об'ємне зображення, з точністю діагностувати такі клінічні випадки, як: ретенція зубів, наявність надкомплектних зубів, резорбція коренів зубів, анкілоз періодонтальної щілини «проблемного» зуба, патологія скронево-нижньощелепних суглобів.

Мета роботи. Оцінити інформативність конусно-променевої комп'ютерної томографії (КПКТ) під час обстеження ортодонтичних пацієнтів зі складними клінічними випадками.

Матеріали та методи. Дослідження проводилися на конусно-променевому комп'ютерному томографі PlanmecaProMax 3D із системою SmartPan, що використовується для проведення ортопантомографії (ОПТГ), телерентгенографії (ТРГ пряма та бокова проекції). У ході нашого дослідження було обстежено 30 пацієнтів віком від 14-18 та 35-45 років. У даної групи пацієнтів було діагностовано: у 3 пацієнтів – дистальний прикус та дисфункцію скронево-нижньощелепного суглоба, у 4 – ретенцію зуба 2.3 з анкілозом періодонтальної щілини, у 14 пацієнтів – ретенцію та дистопію зубів 3.8, 4.8, скученість фронтальної групи зубів нижньої щелепи, у 4 пацієнтів – мезіальний тип прикусу, а також наявність супутньої патології (верхньощелепний синусит, хронічний гранулематозний періодонтит), у 2 пацієнтів – генералізований пародонтит та асиметрію лицевого відділу черепа, у 3 пацієнтів – складну одонтому нижньої щелепи. Усім пацієнтам була проведена конусно-променева комп'ютерна томографія двох щелеп, сегменту (зона ретензованого, дистопованого зуба), лицевого відділу кісток черепа.

Результати. Проаналізувавши отримані дані конусно-променевої комп'ютерної томограми у пацієнтів із вищезазначеними клінічними випадками, було встановлено, що КПКТ дає можливість візуалізувати точну 3D-анатомічну картину обстежуваної зони щелепно-лицевої ділянки пацієнта, оцінити стан кісткової тканини, положення ретензованих, дистопованих та надкомплектних зубів, ураження коренів «сусідніх» зубів; виявити патологічні процеси додаткових пазух носа, оцінити стан скронево-нижньощелепних суглобів. Перевагою досліджень, проведених на конусно-променевому комп'ютерному томографі, є можливість перетворення з об'ємного знімка (КПКТ) за допомогою програмного забезпечення у такі знімки, як: орто-

пантомограма, телерентгенограма (пряма, бокова проекції). При цьому пацієнт не отримує додаткового променевого навантаження.

Висновки. Конусно-променева комп'ютерна томографія дає більше інформації, ніж ортопантомографія, телерентгенографія, що дозволяє лікарю-ортодонту максимально вивчити досліджувану ділянку, правильно спланувати лікування. КПКТ є ефективним методом міждисциплінарної взаємодії лікаря-ортодонта, лікаря-хірурга під час планування протезування на імплантатах, а також дає можливість своєчасно та якісно провести діагностичні та лікувальні заходи.

РАДИОЧАСТОТНА АБЛЯЦІЯ ЗЛОКАЧЕСТВЕНИХ НОВООБРАЗОВАНИЙ ЛЕГКИХ

Балака С.Н., Гречихин Г.В., Спужак Р.М.,

Крутько Е.Н., Пилипенко С.Н.

ГУ «Інститут медицини радіології ім. С.П. Григор'єва НАМН України», Харків

Введение. Все большую популярность набирают новые методы локорегионарного лечения злокачественных опухолей. Медицинские технологии, которые ранее воспринимались как паллиативные, в настоящее время используются в качестве альтернативы хирургическому лечению. Одной из таких технологий является радиочастотная абляция (РЧА) первичных опухолей и их метастазов, которая наиболее эффективна при размере опухоли до 3,0–3,5 см в диаметре.

Материалы и методы. В исследование вошло 12 пациентов, которым были выполнены 13 сеансов РЧА 16 опухолевых очагов под КТ-наведением. Из них с первичным раком легкого — 2 больных, с метастазами злокачественных опухолей — 7 (коло-ректальный рак — 4, рак грудной железы — 3, рак легкого, почки и языка — по 1 больному). Лечение выполняли с помощью аппарата CoolTipseries E производства компании Covidien с использованием охлаждаемых электродов с рабочей частью 20 и 30 мм. При этом одиночные электроды применяли в 6 случаях, комбинации из двух и трех электродов — в 7. Среднее время выполнения процедуры составило 20 минут и зависело от размера и количества опухолей.

Результаты и их обсуждение. Наиболее оптимальными для проведения РЧА являются опухолевые узлы размером до 3,0-3,5 см с периферическим расположением не ближе чем в 5 мм от сосудов и бронхов диаметром более 3 мм. У пациентов с субплевральным расположением опухоли электроды вводили под ультразвуковым наведением с обязательным контролем и коррекцией их положения при помощи КТ. При более глубокой локализации очагов использовали КТ-наведение, в том числе по коаксиальной методике — у 4 больных. При размерах опухолевых узлов до 15 мм РЧА проводили охлаждаемым электродом с рабочей частью 20 мм, при диаметре 20-25 мм – 30 мм. Если размер опухоли превышал 30 мм, абляцию выполняли с помощью набора из 2-3 электродов с рабочей поверхностью 30 мм каждый.

В начале освоения методики у первого больного абляция проводилась под эндотрахеальным